

Український державний університет залізничного транспорту

Рекомендовано на засіданні
кафедри охорони праці та
навколишнього середовища
протокол № 1 від 28.08.2025 р.

СИЛАБУС

II семестр 2025/2026 навчального року

Освітній рівень перший (бакалавр)

J4 Охорона праці

Безпека та охорона праці на залізничному транспорті

Лекції та практичні заняття відповідно до розкладу <http://rasp.kart.edu.ua>

КОМАНДА ВИКЛАДАЧІВ

Григор'єва Євгенія Сергіївна, проводить лекційні та практичні заняття з курсу.

Контакти: моб.тел. +380504013391 e-mail biletska@kart.edu.ua; 77beletskaya@ukr.net

Веб-сторінки курсу:

Веб сторінка курсу: <https://do.kart.edu.ua/course/>;

<https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=16274>

Корисні посилання:

<https://www.ilo.org/global/lang--en/index.htm>, <https://www.who.int/ru>,

<http://zakon.rada.gov.ua/>, <https://www.iso.org/standard/63787.html>,

<http://www.dsns.gov.ua/>, <http://dsp.gov.ua/>, <http://uazakon.com/>

Питання безпеки людини були завжди актуальними. А з оволодінням людьми потужними джерелами енергії – тепловою, електричною, атомною, ядерною і появою складних агрегатів, виробництв, використанням потужних машин і механізмів не тільки в промисловому виробництві, але й у побуті з'явилася необхідність розробки і дотримання правил поведінки з ними, виявлення джерел небезпеки і розробки методів, правил безпеки у виробництві, побуті і природі.

Стрімко змінилося навколишнє середовище – в ньому присутня все більша кількість вже встановлених джерел небезпеки, створених цивілізацією – антропогенного походження: біологічні, хімічні, фізичні, фізико-хімічні, психічні чинники небезпеки. І кількість таких джерел небезпеки зростає: природне середовище все активніше і в більшому ступені замінюється штучним, техногенно-антропогенним середовищем, яке породжено людиною і стало для неї небезпечним.

Світ машин та механізмів тепер супроводжує людину на кожному кроці. Людина, суспільство стають все більш залежними від сучасної, складної техніки – механізмів, машин, в тому числі електронно-обчислювальних, які тепер керують різними життєво важливими системами. І перед усім наденергоємними – атомними електростанціями, військовими об'єктами, інформаційними системами, штучними космічними об'єктами. більшість сучасних машин недосконалі і тому вони, витвори людини, забруднюють довкілля, змінюють його в негативний бік.

Неможливо назвати машину, механізм антропогенного походження, який був би ідеальним і не шкодив би здоров'ю людини, не забруднював би середовище життя отруйними речовинами – стаціонарно-речовинними або параметричними – шуми, вібрації, різні види випромінювань – польові форми матерії.

До того ж, неймовірне прискорення ритму сучасного життя, зумовлене переходом суспільства до постіндустріального етапу свого розвитку, негативно позначається на самопочутті та психофізичному стані особистості, призводить до перевтоми, інформаційних стресів, депресій і нервових зривів. А це, у свою чергу, провокує конфлікти в різних сферах суспільної та професійної діяльності людей.

Сучасне суспільство зараз займає таку позицію, що кожна людина самоцінна і унікальна, а її здоров'я становить основне багатство будь-якої держави.

У високорозвинених країнах категорія «професійне здоров'я працівника» на тепер розглядається як економічна цінність поряд із прибутковістю виробництва. І вважається необхідною умовою оцінювання високого трудового потенціалу. Є показником культури і вагомим чинником в питанні ефективності державного управління.

Залізничний транспорт належить до **об'єктів критичної інфраструктури** нашої держави і тому потребує підвищених вимог щодо питань безпеки життєдіяльності.

До того ж, залізничний транспорт є одним із пріоритетних галузей економіки України.

Головним завданням дисципліни **Безпека життєдіяльності** є набуття студентом відповідних до змісту курсу компетенцій, знань, умінь і навичок для здійснення власної професійної діяльності за спеціальністю.

Курс **Безпека життєдіяльності** формує у студентів науково обгрунтовану (теоретично і на практиці) і цілком свідому відповідальність за особисту та колективну безпеку.

Майбутньому спеціалісту транспортної галузі, що здобуває освіту за напрямом **Безпека та охорона праці на залізничному транспорті**, для стабільної й ефективної професійної діяльності необхідне знання сутності, ознак, етапів розгортання та засобів попередження конфліктів. А також типології «складних» працівників і механізмів налагодження з ними продуктивної співпраці.

Виняткової важливості набуває вироблення в майбутніх керівників у сфері охорони здоров'я та безпеки праці умінь психологічного захисту своєї особистості й саморегуляції власної професійної діяльності, оволодіння психологічними техніками аналізу і подолання конфліктів в колективі, розуміння понять професійного і виробничого ризику.

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо Вас цікавлять проблеми безпеки в різних сферах діяльності людини, методи ідентифікації та захисту від небезпечних та шкідливих чинників, моделі життєдіяльності людини, проблеми культури безпеки, як елементу загальної культури, що реалізує захисну функцію людства, розроблення та впровадження сучасних інженерних рішень в галузі захисту людини від впливу небезпечних та шкідливих факторів, ефективно здійснювати професійну діяльність шляхом забезпечення оптимального управління безпекою життєдіяльності, охороною здоров'я та безпекою праці на підприємствах, якщо Ви бажаєте відповідати сучасним європейським вимогам, які висуваються до фахівців, отримати у майбутньому цікаву та високооплачувану роботу в Україні та за кордоном: Ви потребуєте опанування матеріалу саме цього курсу!

Від здобувачів очікується: базове розуміння фізики, математики, природничих наук, а також обізнаність в питаннях аналізу технічних рішень.

Частина курсу **Безпека життєдіяльності** розглядає питання безпеки людини, суспільства, національної безпеки, питання щодо упорядкування термінології в такій області діяльності людей, як забезпечення безпеки населення і природного середовища в ході економічного і соціального розвитку суспільства.

Також питанням забезпечення прогресивного розвитку життєво важливих інтересів людини, суспільства, довкілля та держави через здійснення управління реальними або потенційними загрозами та небезпеками, які є наслідком функціонування антропогенних, природних та техногенних систем.

Команда викладачів і наші колеги-виробничники будуть готові надати будь-яку допомогу з найбільш складних аспектів курсу через електронну пошту і особисто – у робочий час.

Огляд курсу

Курс вивчається протягом одного семестру і дає студентам глибоке розуміння проблем безпеки діяльності людини у різних сферах її діяльності.

Курс **Безпека життєдіяльності** вирішує потрійну задачу, яка полягає в ідентифікації небезпек, реалізації профілактичних заходів та захисті від залишкових ризиків в системі «людина – виробничі процеси – природне та соціальне навколишнє середовище».

Забезпечує надійну основу для швидкої адаптації на першому робочому місці при працевлаштуванні на виробництві будь-де в Україні, за необхідності – в європейських країнах, будь-яких країнах американського, австралійського континентів та азійських країнах.

Курс **Безпека життєдіяльності** складається з однієї лекції та двох практичних занять. Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями (графічний матеріал, ілюстрації), відеоуроками та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії або в дистанційному форматі.

Виконання завдань супроводжується зануренням у суміжні дисципліни, що доповнюють теми, та формує у студента інформаційну та комунікативну компетентності.

Навчання відбувається у синхронному та асинхронному режимі.

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка має бути завершена до початку наступного практичного заняття. Під час обговорення ми запропонуємо вам критично поміркувати та проаналізувати відомі технічні рішення систем безпеки, що використовуються в Україні та європейських країнах. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів - ми хочемо знати, Вашу думку з наведених нижче питань! Приклади питань для обговорення доступні на слайдах відповідних презентацій.

Перелік питань для обговорення:

1. Класифікація небезпек.
2. Визначення ризику.
3. Середовище життєдіяльності людини: природне, виробниче, побутове.
4. Класи небезпек та порядок ліквідації небезпек.
5. Термін «безпека» у юридичних термінах.
6. Причини виникнення та особливості розвитку НС. Класифікація. Загальні правила виживання.
7. Надання першої долікарської допомоги. Види уражень організму.

8. Управління загрозами та небезпеками, за якого забезпечується мінімальний вплив несприятливих умов природи та технологічних процесів на здоров'я людей.

9. Взаємозв'язки між процесами техногенної зміни природного середовища і політичними процесами в житті суспільства як в регіональному, так і в глобальному вимірі.

10. Розмаїття внутрішніх і зовнішніх суперечностей суспільного розвитку в країні і на міжнародній арені та різних сферах людської життєдіяльності як постійно еволюціонуючий процес.

11. Гідна праця має бути безпечною.

12. Наслідки помилок в організації навчання з питань безпеки життєдіяльності та цивільного захисту в закладах вищої освіти України.

13. Управління людськими ресурсами.

14. Дослідження ризиків від надмірної цифровізації життя.

15. Фактори, що сприяють утриманню співробітників та мотивують у роботі.

16. Безпека життєдіяльності в умовах воєнного стану.

Теми курсу

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ:

МОДУЛЬ І. КАТЕГОРІЙНО-ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ З БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ, ТАКСОНОМІЯ НЕБЕЗПЕК.

Наукові засади створення безпеки життєдіяльності. Предмет безпеки життєдіяльності. Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Людина як елемент системи «Людина – життєве середовище». Таксономія небезпек. Ризик, як кількісна оцінка небезпек. Природні загрози, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослини, об'єкти економіки. Техногенні небезпеки та їх наслідки.

1. Категорійно-понятійний апарат з безпеки життєдіяльності, таксономія небезпек. Ризик як кількісна оцінка небезпек.

Модель життєдіяльності людини. Головні визначення – безпека, загроза, небезпека, ризик. Безпека людини, суспільства, національна безпека. Культура безпеки, як елемент загальної культури, що реалізує захисну функцію людства. Аксиоми безпеки життєдіяльності. Методологічні основи безпеки життєдіяльності. Системний підхід у безпеці життєдіяльності. Методична основа курсу безпеці життєдіяльності – науковий аналіз безпечних умов життєдіяльності у побуті, природі, виробництві. Структура небезпек в різних середовищах. Управління ризиком. Ризик-орієнтований підхід. Принципи безпеки. Потенційні джерела небезпеки трудової діяльності. Ризик, як фактор потенційної небезпеки. Індивідуальний і соціальний ризик. Концепція допустимого ризику. Управління ризиком. Критерії переходу небезпечної події у НС. Класифікація НС за причинами походження, територіального поширення і обсягів заподіяних або очікуваних збитків.

2. Природні загрози та характер їхніх проявів і дії на людей, тварин, рослини, об'єкти економіки.

Характеристика небезпечних геологічних процесів і явищ: землетрус, карст,

осідання ґрунтів над гірничими виробками, зсув, обвал, ерозія ґрунту. Уражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів та дії на людей, тварин, рослини, об'єкти економіки та навколишнє середовище.

Небезпечні гідрологічні процеси і явища: підтоплення, затоплення повеневими, або паводковими водами та в поєднанні з поняттям ґрунтових вод, підтоплення внаслідок затору льоду, вітрові нагони. Уражаючі фактори, що ними формуються, характер їхніх проявів, та наслідки. Негативний вплив на життєдіяльність людей та функціонування об'єктів економіки в умовах проявів уражаючих факторів небезпечних метеорологічних явищ: сильного вітру, урагану, смерчу, шквалу, зливи, сильної спеки, морозу, снігопаду, граду ожеледі. Пожежі у природних екосистемах (ландшафтна, лісова, степова, торф'яна пожежа). Уражаючі фактори природних пожеж, характер їх проявів та наслідки. Біологічні небезпеки. Уражаючі фактори біологічної дії. Характеристика небезпечних патогенних мікроорганізмів: найпростіші гриби, віруси, бактерії. Пандемії, епідемії, масові отруєння людей. Загальна характеристика особливо небезпечних хвороб.

3. Комплексний підхід до вивчення проблем безпеки. Система ЛЮДИНА – МАШИНА – НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.

Людський чинник у забезпеченні діяльності окремої людини, груп людей, всього суспільства. Людина, машина (техніка) та середовище (природне і техногенне) як елементи однієї системи. Взаємозв'язки, взаємовпливи між елементами досліджуваної системи: «людина – машина (техніка) – середовище». Сумісність людини з машинами, механізмами. Фактори, які впливають на формування здоров'я працюючого населення. Параметричні характеристики здоров'я як «об'єктивний стан і суб'єктивне почуття повного фізичного, психологічного та соціального комфорту, а не тільки відсутність хвороб». «Пов'язані з роботою захворювання» та «професійні захворювання». Вплив професійних та виробничих факторів на здоров'я працюючої людини.

4. Техногенні небезпеки та їх наслідки.

Техногенні небезпеки та їх уражаючі фактори за генезисом і механізмом впливу. Класифікація. Промислові аварії та їхні наслідки. Рівні виробничих аварій. Руйнування будівель та споруд. Пошкодження енергосистем, інженерних і технологічних мереж. Небезпечні події на транспорті та аварії на транспортних комунікаціях. Вимоги до транспортування небезпечних речовин. Джерела радіації та одиниці вимірювання. Механізм дії іонізуючих випромінювань на тканини організму. Ознаки радіаційного ураження. Нормування радіаційної безпеки. Класифікація небезпечних хімічних речовин за ступенем токсичності, здатності до горіння, впливом на організм людини. Загальні поняття про основи теорії розвитку та припинення горіння. Етапи розвитку пожежі. Зони горіння, теплового впливу, задимлення, токсичності. Небезпечні для людини фактори пожежі. Вибух. Фактори техногенних вибухів, що приводять до ураження людей, руйнування будівель, споруд, технічного устаткування і забруднення навколишнього середовища. Класифікація об'єктів за їхньою пожежо-вибухонебезпекою.

Показники пожежовибухонебезпеки речовин і матеріалів. Законодавча база в галузі пожежної безпеки. Основи забезпечення пожежної безпеки підприємств, установ, організацій. Відповідальність за порушення вимог пожежної безпеки.

МОДУЛЬ II. СОЦІАЛЬНІ ТА ПСИХОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ РИЗИКУ. ПОВЕДІНКОВІ РЕАКЦІЇ НАСЕЛЕННЯ У НС

Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Природа конфліктів та їхні прояви. Ризики надмірної цифровізації. Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій. Застосування ризик-орієнтованого підходу для побудови моделей виникнення та розвитку НС. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та структура захисту населення. Сутність і особливості оперативного управління за умов виникнення НС.

1. Соціально-політичні небезпеки, їхні види та характеристики. Соціальні та психологічні фактори ризику. Поведінкові реакції населення у НС.

Глобальні проблеми людства: глобальна біосферна криза, екологічна криза, ресурсна криза, охорона навколишнього природного середовища. Соціальні фактори, що впливають на життя та здоров'я людини. Корупція і криміналізація суспільства. Маніпуляція свідомістю. Ризик-орієнтований підхід до життєдіяльності людини: корпоративна, економічна, інформаційна безпека. Стратегії управління конфліктом. Грамотне управління ходом конфліктних взаємодій. Соціально-політичні конфлікти з використанням звичайної зброї та засобів масового ураження. Види тероризму, його первинні, вторинні та каскадні уражаючі фактори. Розрив у рівні забезпечення життя між різними прошарками населення. Шкідливі звички, соціальні хвороби та їхня профілактика. Зростання злочинності як фактор небезпеки. Поняття та різновиди натовпу. Поводження людини в натовпі. Фактори, що стійко або тимчасово підвищують індивідуальну імовірність наразитись на небезпеку. Цифрова деменція як наслідок прояву надмірної цифровізації. Захисні властивості людського організму. Види поведінки людини та її психічна діяльність, психічні процеси, стани, властивості.

2. Безпека життєдіяльності в умовах надзвичайних ситуацій.

Ризик-орієнтований підхід до управління безпекою. Визначення поняття «надзвичайна ситуація». Причини виникнення та особливості розвитку надзвичайних ситуацій. Класифікація НС. Вимоги до систем оповіщення, зв'язку, медичного та санітарно-епідеміологічного нагляду. Загальні правила виживання. Прийоми та засоби захисту населення в умовах надзвичайних ситуацій. Надання першої долікарської допомоги потерпілому. Види уражень організму. Послідовність дій у разі надання першої допомоги потерпілому. Розподіл підприємств і установ та організацій за ступенем ризику їхньої господарської діяльності щодо забезпечення безпеки та захисту населення. Ризик-орієнтований підхід до забезпечення захисту об'єктів критичної інфраструктури.

3. Менеджмент безпеки, правове забезпечення та структура захисту населення.

Правові норми, що регламентують організаційну структуру органів управління безпекою та захистом у НС. Структурно-функціональна схема державного управління безпекою та захистом у НС в Україні з урахуванням правового статусу і повноважень органів влади. Органи управління, сили і ресурси з попередження та реагування на ЧС на державному рівні. Загальні засади моніторингу НС та порядок його здійснення. Головні положення про навчання

персоналу підприємств, установ, організацій діями та способами захисту в разі виникнення НС та аварій.

4. Сутність і особливості оперативного управління за умов виникнення НС.

Порядок надання населенню інформації про наявність загрози або виникнення НС, правил поведінки та способів дій в цих умовах. Сутність і особливості оперативного управління за умов виникнення НС. Мета і загальна характеристика рятувальних та інших невідкладних робіт. Організація взаємодії сил при проведенні аварійно-рятувальних робіт та основних видів забезпечення у зоні НС. Здійснення карантинних та інших санітарно-протиепідеміологічних заходів. Технічні засоби і способи проведення дезактивації, дегазації та дезінфекції території, техніки, транспорту, будівель, приміщень, одягу, взуття і засобів захисту, продовольства, води, продовольчої сировини і фуражу. Дезактивуючі, дегазуючі та дезінфікуючі розчини. Організація і управління безпекою життєдіяльності. Правові нормативи та організаційні основи безпеки життєдіяльності. Конституція України. Законодавство України про охорону здоров'я. Законодавство України про охорону праці. Законодавство України про охорону навколишнього середовища. Кримінальне законодавство. Нормативні документи та основні вимоги, щодо забезпечення безпеки життєдіяльності населення: норми, правила, інструкції тощо.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ:

- ПР 1. Модель життєдіяльності людини. Головні визначення – безпека, загроза, небезпека, ризик.
- ПР 2. Конфлікти в різних сферах суспільної та професійної діяльності людей.
- ПР 3. Потенційні джерела небезпеки трудової діяльності.
- ПР 4. Управління ризиком
- ПР 5. Природні небезпеки
- ПР 6. Техногенні небезпеки
- ПР 7. Комбіновані небезпеки.
- ПР 8. Небезпека в сучасному урбанізованому середовищі.
- ПР 9. Соціальні та психологічні фактори, що впливають на життя людини.
- ПР 10. Причини виникнення та особливості розвитку НС.
- ПР 11. Загальні правила виживання.
- ПР 12. Надання першої долікарської допомоги. Види уражень організму.
- ПР 13. Головні положення про навчання персоналу підприємств, установ, організацій діями та способами захисту в разі виникнення НС та аварій.
- ПР 14. Організація і управління безпекою життєдіяльності.
- ПР 15. Правові нормативи та організаційні основи безпеки життєдіяльності. Правове забезпечення БЖД та структура захисту населення

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, що виставлена за 100-бальною шкалою, має бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E).

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО - 5	Відмінно - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ - 4	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно - потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Індивідуальні завдання.

Змістом дисципліни **Безпека життєдіяльності** передбачено виконання контрольної роботи для здобувачів ЗФЗО.

Зміст КР полягає у наступному:

П. I. Ознайомитись із теоретичними відомостями, що надані для виконання завдання.

Виконання завдання.

Необхідно охарактеризувати:

- а) структурні рівні організму людини за схемою: апарати, органи, тканини, клітини, атомно-молекулярний рівень (основні структурні елементи, їх функції; вказати небезпечні фактори, які на них негативно впливають; вказати макро-, мікро-, ультрамікроелементи, найбільш важливі біологічно-активні молекули, навести приклади);
- б) будову, властивості нервової системи людини;
- в) з'ясувати види та значення аналізаторів, небезпечні для них фактори;
- г) основні функції вищої нервової діяльності людини за схемою.

П. II. Ознайомитись із теоретичними відомостями, що надані для виконання завдання.

Виконання завдання.

- 1. Охарактеризувати біологічні фактори, які негативно впливають на здоров'я людини за схемою.
- 2. Скласти перелік найбільш вживаних населенням лікарських препаратів з домашньої аптечки, які можуть проявити небезпечні властивості при сумісному вживанні з іншими препаратами.
- 3. Охарактеризувати не менше п'яти основних хвороб внутрішніх органів та заходи долікарняної допомоги за схемою.
- 4. Дати характеристику найбільш можливих отруєнь і засобів долікарняної допомоги при них.

П. III.

Виконання завдання.

Визначити за допомогою тесту К. Томаса власний стиль розв'язання конфліктних ситуацій.

П. IV.

Виконання завдання.

Користуючись визначенням терміну «ризик», підрахувати ризик негативного явища, яке може впливати на людину, і зробити висновки.

Ступінь залученості:

Мета участі в курсі - залучити вас до дискусії, розширити можливості навчання для себе та своїх однолітків та дати вам ще один спосіб перевірити свої погляди на питання безпечного існування людини в різних сферах діяльності.

Участь буде оцінюватися на основі кількості та вірності ваших відповідей.

Питання, хоча й заохочуються, однак не оцінюються в цьому блоці.

Ми намагаємося надати всім студентам рівні та справедливі можливості для підвищення власної залученості.

Максимальна сума становить 16 балів.

Практичні заняття:

Максимальна сума становить 60 балів.

Іспит:

Студент отримує іспит за результатами 1-го та 2-го модульного контролю шляхом накопичення балів.

Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на іспиті, відповівши на питання викладача (пройти екзаменаційне тестування). Підвищити власні результати здобувач освіти має право, якщо отримані ним бали менше, ніж оцінка E, а також оцінки D та B.

Модульний контроль – це комп'ютерне тестування наприкінці модуля, яке містить завдання по всьому вивченому за модуль матеріалу та поточне оцінювання.

Максимальна сума становить 40 балів.

Команда викладачів:

Григор'єва Євгенія Сергіївна, к.т.н.

<https://kart.edu.ua/staff/grigor-ieva-ievgenija-sergiivna>

Старший викладач кафедри охорони праці та навколишнього середовища.

Коло наукових інтересів – менеджмент охорони здоров'я та безпеки праці, управління трудовими відносинами, професійні та виробничі ризики, цивільна безпека.

Програмні результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни **Безпека життєдіяльності** студент отримує навички застосовувати базові фундаментальні знання з безпеки при формуванні особистого відношення до об'єктів природи та суспільства; розумітиме наукові засади створення безпеки життєдіяльності; навички робити висновки щодо конкретних ситуацій з безпеки людини, суспільства, національної безпеки; користуватися національними законодавчими і нормативними документами в галузі охорони здоров'я та безпеки праці; отримає вміння ідентифікувати небезпечні чинники природного та техногенного середовищ і шляхи відвернення їхньої уражаючої дії використовуючи імовірнісні структурно-логічні моделі; розумітиме роль людського чинника у забезпеченні діяльності окремої людини, груп людей, всього суспільства; отримує вміння оцінити безпеку технологічних процесів і обладнання та обґрунтувати заходи щодо її підвищення; вміння обґрунтувати нормативно-організаційні заходи забезпечення безпечної експлуатації технологічного обладнання та попередження виникнення надзвичайних ситуацій; отримує навички застосовувати ризик-орієнтований підхід для побудови моделей виникнення та розвитку надзвичайних ситуацій; зможе обґрунтувати і спираючись на методики забезпечити проведення навчання серед працівників та населення з питань безпеки життєдіяльності та необхідних дій при надзвичайних ситуаціях; отримує вміння надати допомогу та консультації працівникам та населенню з практичних питань безпеки життєдіяльності та захисту у надзвичайних ситуаціях.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням: <http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, Ви повинні зазначити ступінь їхньої залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства. Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.

Особливістю навчання студентів з обмеженими можливостями в інтегрованому колективі є те, що, сприймаючи їх як рівних, до них висуваються такі ж вимоги, як і до інших студентів. Допомога при адаптації студента з обмеженими можливостями до умов навчання та надання йому підтримки відбувається шляхом організації супроводу їхнього навчання. Супровід навчання в нашому Виші передбачає конкретні методи, засоби, прийоми та форми організації взаємодії викладача і студента з обмеженими можливостями.

Майстерність викладачів нашого Вишу полягає в умінні вибрати такі технології, принципи і методи навчання, які сприяють розвитку творчості студента як здорового, так і того, що має обмежені можливості, формуванню самосвідомості, а також процес навчання роблять і цікавим, і захоплюючим.

Адаптація студентів з обмеженими можливостями в умовах інтегрованого навчання стосується впливу як суб'єктивних, так і об'єктивних чинників. Особливу увагу у нашому Виші приділяють студентам-першокурсникам. Це обумовлено тією різницею між організаційною моделлю навчання у школі та у нашому Виші.

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <http://do.kart.edu.ua/>; <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=16274>